

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน :
กรณีศึกษา บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด

**FACTORS RELATED TO THE ACCIDENT AT WORK
A CASE STUDY OF SIAM BROTHER CO., LTD.**

ฐานันต์ สกุลหงส์ทอง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป

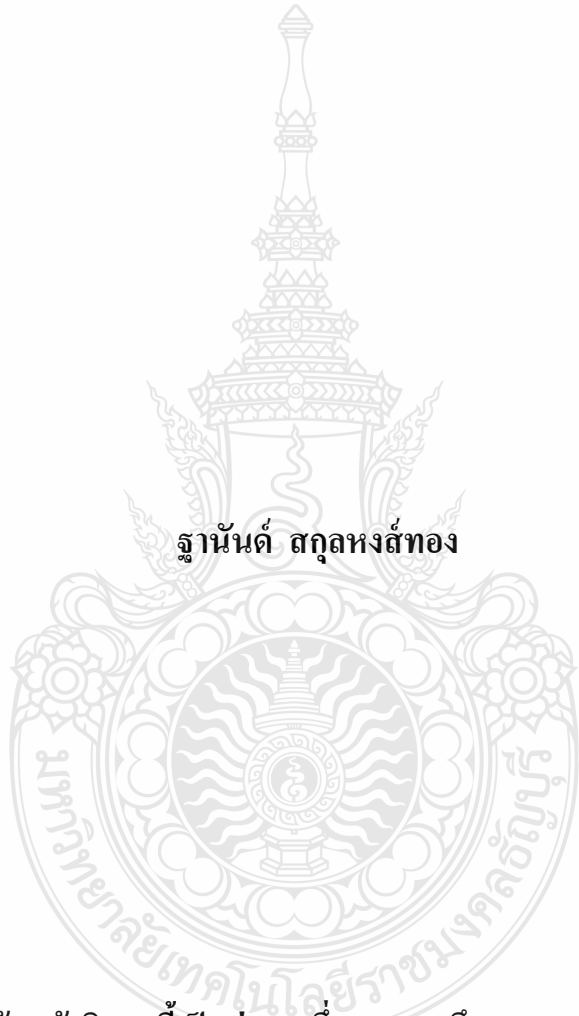
คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน :
กรณีศึกษา บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด

ฐานันต์ สกุลหงส์ทอง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน :

กรณีศึกษา บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด

Factors Relating to the Accidents at Work:

A Case Study of Siam Brother Co., Ltd.

ชื่อ - นามสกุล

นายฐานันต์ สุกุลหงส์ทอง

วิชาเอก

การจัดการทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ปิยฉัตร บุระวัฒน์, ปร.ค.

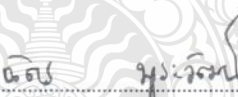
ปีการศึกษา

2558

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชนงกรณ์ คุณทลบุตร, D.B.A.)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุภัทกร พรหิรัญกุล, คอ.ค.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ปิยฉัตร บุระวัฒน์, ปร.ค.)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นารถพี ชัยมงคล, ปร.ค.)

วันที่ 15 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2558

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน :
ชื่อ-นามสกุล	กรณีศึกษา บริษัท สยามบราเคอร์ จำกัด
วิชาเอก	นายฐานันต์ สกุลหงส์ทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	การจัดการทั่วไป
ปีการศึกษา	อาจารย์ปิยฉัตร บุระวัฒน์, ปร.ค.
	2558

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ (2) สาเหตุหรือปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ (3) ผลกระทบทางตรงและทางอ้อมจากอุบัติเหตุ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบวิธีการผสม (Mixed Method) ระหว่างการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุ ในระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2558 จำนวน 38 คน เพื่อทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อหาสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ และการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงานทั้ง 6 ปัจจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงานพบว่า ปัจจัยด้านประชากรทั้ง 6 ปัจจัย ไม่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน โดยเพศชายและเพศหญิงประสบอุบัติเหตุ ในขณะที่ปฏิบัติงานจำนวนเท่ากัน อายุ 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.10 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับอุบัติเหตุส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 78.90 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.60 ช่วงเวลาที่ประสบอุบัติเหตุระหว่าง 7.30-16.00 คิดเป็นร้อยละ 63.20 และผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยร้อยละ 60.50 สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 68.42 รองลงมาคือ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 26.32 และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 5.26 ในด้านผลกระทบที่เกิดจากอุบัติเหตุจำแนกได้เป็น 2 ด้าน คือ ผลกระทบทางตรงจากต้นทุน ค่าชดเชยรวม ค่ารักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 11.97 และผลกระทบทางอ้อมจากต้นทุน กองทุนทดแทนอุบัติเหตุ ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าขนส่ง ค่าการจัดการอุบัติเหตุและต้นทุนค่าเสียโอกาสรวม คิดเป็นร้อยละ 88.03

คำสำคัญ : อุบัติเหตุ การเกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน

Independent Study Title	Factors Relating to the Accidents at Work: A Case Study of Siam Brother Co., Ltd.
Name-Surname	Mr. Thanun Sakunhongthong
Major Subject	General Management
Independent Study Advisor	Miss Piyachat Burawat, Ph.D.
Academic Year	2015

ABSTRACT

The objectives of the study were to examine (1) the relationship among the demographic factors that affected accidents at work, (2) the causes or the personal factors, the policy factors and the environmental factors that affected accidents at work, and (3) the direct and indirect effects of accidents at work.

The mixed method procedure was used to investigate the qualitative study applying the purposive sampling technique. Subjects the study were 38 employees drawn from those who had accidents at work between January B.E. 2556 and March B.E. 2558, and the content analysis was applied to find out the causes or the factors that affected accidents at work. The quantitative study was carried out to examine the 6 factors of accidents at work.

The results of study indicated that the 6 demographic factors did not affect accidents at work, both male and female employees ranging from 40-50 years old had accidents at work (42.10%), most employees having accidents at work completed Mathayom 3 (78.90 %), and had more than 20 years of work experience (31.60%), the time of accidents occurring was between 7.30 a.m. and 4 p.m. (63.20%), and the samples had been provided with the safety training (60.50%). It was found that there were 3 factors of the accident causes. The main factors were personal factors (68.42%); the subordinate ones were the personal and environmental factors (26.32%), and the environmental factors (5.26%). The effects of accidents at work were classified into 2 types, i.e. the direct effects arising from the cost, the compensation, the medical treatment cost (11.97%), and the indirect effects arising from the cost, the accident compensation fund, the machine maintenance cost, the transportation cost, the accident management cost and the opportunity cost (88.03%).

Keywords: accidents, accidents occurring, accidents at work

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน กรณีศึกษา : บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ศุภกร พรหิรัญกุล, ซึ่งเป็นประธานควบคุมการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร คณะกรรมการและอาจารย์ ปิยฉัตร บุระวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณหัวหน้าแผนกฝ่ายบุคคล วิศวกรโรงงาน และพนักงานระดับปฏิบัติงาน บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด ทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาให้ความร่วมมือ ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสิ้น สมบูรณ์ได้

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่สนับสนุนช่วยเหลือในทุกด้านด้วยดี ตลอดมา

ฐานันต์ สกุลหงส์ทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	11
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	11
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	11
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....	12
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.1 ภายวิภาคอุบัติเหตุ.....	15
2.2 อุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน.....	17
2.3 โรครันเนื่องมาจากการทำงาน.....	22
2.4 การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน.....	23
2.5 การบำรุงรักษาเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน.....	33
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
2.7 ประวัติ บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	64
4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน และข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ	64
4.2 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน	66
4.3 การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากอุบัติเหตุ.....	67
4.4 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบเพียร์สัน-ไคส์แควร์	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ	75
5.1 สรุปผลการวิจัย	75
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	76
5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	80
5.4 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้เขียน.....	106

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางความถี่ในการใช้งานอุปกรณ์และการจัดเก็บอุปกรณ์	45
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงข้อมูลประชากร	64
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงค่าจำนวนและค่าร้อยละในการวิเคราะห์ ในปัจจัยด้าน ต่าง ๆ จากการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน	66
ตารางที่ 4.3 ตารางจำนวนและร้อยละสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ จากการปฏิบัติงานจากปัจจัยด้านต่าง ๆ	66
ตารางที่ 4.4 ผลกระทบต้นทุน/ค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกิดจากการเกิดอุบัติเหตุ ระหว่างปฏิบัติงาน	67
ตารางที่ 4.5 ผลกระทบต้นทุน/ค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่เกิดจากอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน	68
ตารางที่ 4.6 ผลกระทบต้นทุน/ค่าใช้จ่ายรวมจากสาเหตุปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุระหว่าง ปฏิบัติงานปัจจัยเดียวและสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	68
ตารางที่ 4.7 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุและเพศ จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติทดสอบเพียร์สัน-ไคสแควร์	69
ตารางที่ 4.8 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุและอายุจากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติทดสอบเพียร์สัน-ไคสแควร์	70
ตารางที่ 4.9 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุและระดับการศึกษา จากการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบ เพียร์สัน-ไคสแควร์	71
ตารางที่ 4.10 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุและประสิทธิภาพการทำงานโดยการวิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้สถิติทดสอบ เพียร์สัน-ไคสแควร์	71
ตารางที่ 4.11 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุและช่วงระยะเวลาในการทำงานโดยการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบเพียร์สัน-ไคสแควร์	72
ตารางที่ 4.12 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุและการฝึกอบรมก่อนเข้าทำงานโดยการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบ เพียร์สัน-ไคสแควร์	73
ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐาน	74

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยปัจจัยด้านประชากรที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน.....	14
ภาพที่ 2.1 ภูเขาน้ำแข็ง : ความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุ.....	21
ภาพที่ 2.2 ผลเสียที่เกิดจากอุบัติเหตุ.....	22
ภาพที่ 2.3 ลำดับการเกิดอุบัติเหตุตามทฤษฎีโดมิโน	27
ภาพที่ 2.4 ลำดับขั้นตอนการเกิดอุบัติเหตุ.....	27
ภาพที่ 2.5 การเกิดอันตรายและอุบัติเหตุบนพื้นฐานความคิดของ ไฟเรนซ์	28
ภาพที่ 2.6 ลำดับความต้องการ 5 ชั้นของมาสโลว์.....	30
ภาพที่ 2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการชำรุดและช่วงระยะเวลาการใช้งานเครื่องจักร.....	38
ภาพที่ 2.8 โครงสร้างองค์การในการดำเนินงาน TPM.....	43
ภาพที่ 2.9 องค์ประกอบหลัก 18 ประการในการดำเนินงาน TPM (8 Pillars of TPM)	44
ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดปัจจัยประชากรที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน	60
ภาพที่ 4.1 สรุปรอบแนวคิดปัจจัยประชากรที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน	73